

Adrienne Rich

Visat núm. 1

(gener 2006)

per Montserrat Abelló

Adrienne Rich (1929) va néixer a Baltimore i s'educà a Radcliffe on obtingué un *cum laude*. Ha dut a terme la seva tasca docent a les universitats de Colòmbia, Brandeis i darrerament a Stanford.

Entre els nombrosos premis que ha rebut cal destacar el de la Yale Series per a poetes joves per *A Change of the World* (1951), prologada per Auden, i el National Book Award el 1974 per *Diving into the Wreck* publicat el 1973. Està involucrada en la lluita pels drets humans, en els moviments ecologistes i antimilitaristes i en el moviment feminista i lèsbic dels Estats Units.

L'obra poètica i literària d'Adrienne Rich és volgudament compromesa i, lògicament, els seus llibres d'assaig i poesia reflecteixen la seva evolució personal i històrica. Nascuda en el si d'una família jueva, de pares benestants i cultes, des de petita excel·leix en els estudis i molt aviat comença a cultivar una poesia sentida i ben cisellada, seguint els cànons clàssics, a la qual corresponen els seus dos primers llibres, el ja citat i *The Diamond Cutters* (1955). El 1953 es casa amb Alfred Conrad, també d'origen jueu, amb qui té tres fills; és aleshores que s'adona del llast que comporta complir amb el rol clàssic assignat a la dona. Problemàtica que reflecteix a *Snapshots of a Daughter in Law 1954-1962* (1963), seguit de *Leaflets-Poems 1965-1968* (1969). Aquí ja comença a abandonar l'estructura més formal dels seus primers llibres i deixa que el poema prengui el seu propi impuls rítmic en versos cadenciosos, generalment llargs. El 1966 amb la família es trasllada a viure a Nova York on, amb el seu marit, pren part activa en la lluita contra la guerra del Vietnam.

La reflexió interior, però, la du al divorci el 1970. Ara els canvis provenen del fons d'ella mateixa. S'interroga i qüestiona el fet de ser dona, llavors publica *The Will to Change: Poems 1968-1970* (1971), *Diving into the Wreck: Poems 1971-1972* (1973) i *Of women Born. Motherhood As Experience and Institution* (1976), un assaig àmpliament divulgat dins el món feminista. Ja plenament conscient de la seva manera de sentir, ho expressa a *Twenty-One Love Poems* (1976), una sèrie de poemes d'amor bellíssims, seguit de *Dream of a Common Language* (1978), en la que recull temes punyents del viure i de la terra a través de vides de dones, de vegades sense nom com a «To a Poet», o de ben conegudes com els dedicats a la científica Madame Curie o a l'exploradora Elvira Shatayev.

Uns anys després, edita amb Michelle Cliff la revista lèsbica feminista *Sinister Wisdom* i publica l'assaig *On Lies, Secret and Silence: Selected Prose 1966-1978* (1979). Segueix la seva producció poètica amb *A Wild Patience Has Taken Me This Far* (1982) i *Sources* (1983), un llarg poema en què qüestiona els vincles amb el seu pare i el seu marit i els seus orígens jueus. Després vindran el recull *The Fact of a Doorframe: Poems Selected and New 1950-1984* (1984), l'assaig *Blood Bread & Poetry* (1986) i el llibre de poemes *Your Native Land Your Life* (1986), en què torna a indagar en els problemes que ens envolten comprometent-se en la lluita contra tota mena d'injustícies socials i ecològiques; temes que reprèn amb més força en els seus dos darrers reculls: *Time's Power Poems 1985-1988* (1989) i, d'una manera més completa i penetrant encara, com diu ella «fins al moll de

l'os», a *An Atlas of a Difficult World 1988-1991* (1991). Tota l'obra d'aquesta autora és d'indagació, de recerca, de denúncia, però, curiosament és sobretot a través de la poesia —generalment expressada en poemes llarguissims, molt ben acollida, molt traduïda, i d'àmplia difusió— que aquesta denúncia es fa més viva i punyent, mitjançant un llenguatge que, com diu Sharon Old en referir-se al seu darrer llibre, «commou per la seva bellesa i contingut, per la seva saviesa i autoritat. Adrienne Rich és el nostre atlas, i sosté no pas el cel sinó la terra, i no pas com una càrrega, sinó que balla amb ella, com una amant».